

Wymagania na poszczególne oceny z przedmiotu historia w klasie 4e szkoły podstawowej.

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty					
1. Historia – nauka o przeszłości	poprawnie posługuje się terminami: <i>historia</i>,	poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, baśń</i> potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych	poprawnie posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość</i>, wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki;	poprawnie posługuje się terminami: <i>źródła pisane, źródła materialne</i>; dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych i wskazuje ich przykłady;	poprawnie posługuje się terminami: <i>archeologia</i>, porównuje pracę historyków i archeologów.
2. Historia wokół nas	poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna</i>,	poprawnie posługuje się terminami: <i>ród</i> podaje przykłady pamiątek rodzinnych;	poprawnie posługuje się terminami: <i>patriotyzm</i> wyjaśnia, czym jest patriotyzm;	poprawnie posługuje się terminami: <i>drzewo genealogiczne</i>, podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych.	przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny;
3. Mieszkamy w Polsce	przedstawia polskie symbole narodowe;	poprawnie posługuje się terminami: <i>symbole narodowe</i>;	poprawnie posługuje się terminami: <i>naród</i> Polski oraz największe miasta.	wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice; podaje przykłady dziedzictwa narodowego.	wskazuje na mapie główne krainy historyczne przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych;

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
4. Czas w historii	zamienia cyfry arabskie na rzymskie;	poprawnie posługuje się terminami: <i>tysiąclecie, wiek, era, okres p.n.e. i n.e., epoka historyczna</i>; umieszcza daty na osi czasu;	poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia</i>, porządkuje epoki historyczne.		
5. Obliczanie czasu w historii		umiejscawia wydarzenia na osi czasu;	określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; porządkuje chronologicznie wydarzenia;	określa początek i koniec wieku.	
6. Czytamy mapę i plan		odróżnia mapę od planu;	poprawnie posługuje się terminami: <i>mapa, plan, legenda, symbol</i>; objaśnia symbole legendy mapy;	przygotowuje proste plany miejscowe; odczytuje z mapy podstawowe informacje;	wyjaśnia, czym jest kartografia.
Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów					
7. Mieszko I i chrzest Polski	wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”	poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia</i>, zna wydarzenie związane z datą 966;	poprawnie posługuje się terminami: <i>Piastowie</i>;	poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia</i>, przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu.	wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka;

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
8. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski	poprawnie posługuje się terminami: <i>koronacja</i>; wskazuje Bolesława Chrobrego jako pierwszego króla Polski.	poprawnie posługuje się terminami: <i>cesarz</i>, <i>gród</i>,	poprawnie posługuje się terminami: <i>drużyna</i>, <i>wojowie</i> zna wydarzenia związane z datami: 997, 1000, 1025;	poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie</i>, zna wydarzenia związane z datami: 997 przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego;	opisuje przebieg misji św. Wojciecha do Prusów; wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego;
9. Polska Kazimierza Wielkiego	poprawnie posługuje się terminami: <i>zak</i>, <i>uniwersytet</i>;		wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>; wyjaśnia, dlaczego historycy określili Kazimierza mianem „Wielkiego”.	wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego;	wyjaśnia cele oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej;
10. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	poprawnie posługuje się terminami: <i>Jagiellonowie</i>;	zna wydarzenia związane z datą: 1385; wskazuje na mapie państwo polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego	opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów; wymienia postanowienia unii w Krewie;	poprawnie posługuje się terminami: <i>unia</i>, przedstawia okoliczności zawiązania unii polsko-litewskiej;	charakteryzuje postać <i>Jadwigi i Władysława Jagiełły</i>;
11. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem		zna wydarzenia związane z datą: 1410;	przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim;		opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem.
12. Mikołaj Kopernik – wielki astronom		poprawnie posługuje się terminem <i>astronomia</i>;		przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed	

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grobowiec; wyjaśnia powiedzenie: <i>Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i>		odkryciem Kopernika;	
Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej					
13. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski		poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta</i>,	zna królów Polski: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego;	poprawnie posługuje się terminami: kanclerz, hetman, złoty wiek;	charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.
14. XVII wiek – stulecie wojen	poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, odsiecz wiedeńska, wojna podjazdowa</i>	zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;	przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej; zna postaci: <i>Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski</i> oraz ich dokonania;	wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów;	przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry;
15. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	poprawnie posługuje się terminami: <i>zaborcy, konstytucja, powstanie, kosynierzy</i>;	zna wydarzenia związane z datami: 3 maja 1791, 1794, 1795;	przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja	charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki;	opisuje powstanie kościuszkowskie

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	wymienia państwa, które dokonały rozbiorów;				
16. Legiony Polskie i hymn narodowy	poprawnie posługuje się terminami: <i>hymn państwowy</i>;	zna wydarzenia związane z datą: 1797;	poprawnie posługuje się terminami: <i>emigracja</i>,	charakteryzuje postaci <i>Jana Henryka Dąbrowskiego</i> i <i>Józefa Wybickiego</i>; opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.	przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze;
17. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864;	poprawnie posługuje się terminami: <i>zabór rosyjski, branka, dyktator, Syberia</i>;	przedstawia skutki powstania.	opisuje przyczyny, charakter i przebieg powstania styczniowego;	wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną;
18. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka		poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat</i>;		przedstawia dokonania Maria Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana nagrodą Nobla;	wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji;
Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce					
19. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918, 11 listopada 1918;	poprawnie posługuje się terminami: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita</i> wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony	poprawnie posługuje się terminami: <i>Naczelnik Państwa</i>; wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i	poprawnie posługuje się terminami: <i>orlęta lwowskie</i>; wskazuje na mapie obszar II RP;	wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918-1921;

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		świętem państwowym;	budowie państwa polskiego.		
20. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	wskazuje na mapie Polski Gdynię;		poprawnie posługuje się terminem: <i>Wolne Miasto Gdańsk</i>;	opisuje trudności w odbudowie państwa polskiego;	wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim oknem na świat; charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego
21. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze	zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939, 1 sierpnia 1944;	poprawnie posługuje się terminami: <i>okupacja, Armia Krajowa, Szare Szeregi</i>;	przedstawia sytuację narodu polskiego pod okupacją niemiecką;	charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego; opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.	wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie;
22. „Żołnierze niezłomni”	rozwija skrót PRL i wyjaśnia znaczenie tej nazwy;	poprawnie posługuje się terminami: <i>obozy zagłady</i>,	poprawnie posługuje się terminami: <i>komunista, „żołnierze niezłomni”</i>;	wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; opisuje represje komunistów wobec dawnych żołnierzy Armii Krajowej.	charakteryzuje postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i>;

Temat lekcji	Wymagania podstawowe na poszczególne oceny				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
23. Jan Paweł II – papież pielgrzym	poprawnie posługuje się terminami: <i>teologia, pielgrzymka</i>; zna imię i nazwisko papieża Jana Pawła II;	poprawnie posługuje się terminami: <i>papież</i>; wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II;		charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan.	charakteryzuje rolę Kościoła w czasach komunizmu;
24. „Solidarność” i jej bohaterowie		zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, grudzień 1981, 1989; wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego.	poprawnie posługuje się terminami: <i>strajk, związek zawodowy, demokracja</i>;	– zna bohaterów „Solidarności”: <i>Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz</i>; opisuje okoliczności zawiazania NSZZ „Solidarność”;	wyjaśnia, dlaczego w 1980 roku doszło do masowych strajków robotniczych;

Dariusz Garnarczyk